

נספח – סיכום הערות הציבור לתקנות הכשירות ועמדות הסגל

1. ידע מקצועי

נתבקשנו להוסיף תארים אקדמאים נוספים להגדרת "ידע מקצועי": משפטים, מחשבים, מערכות מידע, הנדסה תעשייה וניהול (האחרון קיים היום ברשימה שבתקנות הקרנות והצענו בנוסח המקורי להוציאו מן הרשימה).

החלטה: תארים אקדמאים במשפטים והנדסת תעשייה וניהול נוספו להגדרת ידע מקצועי (ראו תקנה 1, הגדרת "בעל ידע מקצועי").

תארים אקדמאים במחשבים ובמערכות מידע לא נוספו אמנם להגדרה זו, אך בעקבות תיקון תקנה 4(ב) יתאפשר למנות דירקטורים נוספים שאינם בעלי ידע מקצועי, שכן התיקון קובע כי לפחות מחצית מבין הדירקטורים יהיו בעלי ידע מקצועי (לעומת הקבוע בהצעת התקנות לפיה רוב הדירקטורים שאינם דח"צים יהיו בעלי ידע מקצועי).

2. ניסיון מקצועי

א. נתבקשנו להוסיף עיסוקים נוספים להגדרת "ניסיון מקצועי": עריכת דין וייעוץ משפטי בתחום שוק ההון, כהונה בתפקידי הנהלה בבנקים או בבתי השקעות, עיסוק בפיתוח עסקי וניהול פרויקטים, עבודה כאנליסט, אחראי על איסור הלבנת הון.

החלטה:

לגבי עריכת דין וייעוץ משפטי בתחום שוק ההון – ההערה מתקבלת. ראו תקנה 1, פסקה (6) תחת הגדרת "ניסיון מקצועי".

לגבי כהונה בתפקידי הנהלה, פיתוח עסקי וניהול פרויקטים – ישנם תפקידי הנהלה שכבר נכללו בנוסח התקנות (כגון: מנכ"ל, סמנכ"ל כספים, סמנכ"ל תפעול, סמנכ"ל רגולציה, ועוד), ויתר התפקידים אינם מקנים ניסיון מספק לצורך עמידה בדרישות הכשירות.

לגבי עבודה כאנליסט – אנליסטים יכולים להכלל בגדר פסקה (1) להגדרת "ניסיון מקצועי". לגבי אחראי על איסור הלבנת הון – ההערה אינה מתקבלת כיוון שמדובר בתחום מצומצם.

ב. התבקשה הרחבה גם ביחס לעיסוקים שנקבעו בתקנות כ"ניסיון מקצועי", כך שיחולו לא רק ביחס למי ששימש כמנכ"ל, סמנכ"ל ובעל התפקיד הבכיר ביותר בחברה, אלא יחולו גם לגבי מי שעסק בכך בתפקיד בכיר בחברה (אך לא הבכיר ביותר), וכן כי יחול גם על מי שצבר ניסיון זהה בעבודתו בחברה מדווחת, בחברה שהציעה את ניירות הערך שלה לציבור, בחברה זרה ובחברות שאינן מתחום שוק ההון.

החלטה:

לגבי בעל תפקיד בכיר בחברה – ההערה מתקבלת. ראו תיקון הנוסח בתקנה 1, פסקאות (2), (3) ו-4 להגדרת "ניסיון מקצועי".

לגבי ניסיון בתאגיד מדווח ותאגיד שהציע ני"ע לציבור – ההערה אינה מתקבלת. לעמדתנו ניסיון זה אינו רלוונטי.

לגבי ניסיון בתאגיד זר – ההערה מתקבלת. הגדרת "ניסיון מקצועי" תוקנה כך שתחול גם לגבי מי שצבר ניסיון בתאגיד זר שמאפייני הפעילות שלו דומים לאלה של התאגידים המנויים בסעיפים 1 עד 7 לתוספת הראשונה של חוק הייעוץ.

לגבי חברות שאינן מתחום שוק ההון – ההערה אינה מתקבלת. אנו סבורים כי עבודה במסגרת חברות בתחום שוק ההון מקנה ניסיון מקצועי רלוונטי ולפיכך אין להשמיט דרישה זו מן התקנות.

ג. הוצע לקצר את תקופת הניסיון הנדרשת וכן להקל ביחס לסמיכות הזמנים הנדרשת בין תקופת העיסוק המקצועי לבין תחילת הכהונה. כן הוצע כי בעלי תואר שלישי לא יידרשו בנוסף להוכיח את ניסיונם המקצועי.

החלטה: ההערה אינה מתקבלת. לעמדתנו פרקי זמן קצרים יותר אינם מספיקים לשם צבירת נסיון מקצועי, והקלה בסמיכות הזמנים עלולה לגרום לכך שהנסיון שנצבר יאבד מהרלוונטיות שלו. כמו כן, אנו סבורים כי הנסיון מהווה נדבך חשוב בכשירות המקצועית ולפיכך לא ניתן לוותר עליו גם כאשר מדובר בבעל תפקיד שהינו דוקטור.

ד. התבקשו להשאיר לגוף המפוקח שיקול דעת למנות את מי שאינו עומד בדרישות הפורמליות, אך הוא כשיר לדעתם.

החלטה: ההערה אינה מתקבלת. יחד עם זאת, כאמור לעיל, בעקבות תיקון תקנה 4(ב) יתאפשר למנות דירקטורים נוספים שאינם עומדים בדרישה הפורמלית של "ידע מקצועי".

ה. הערה נוספת נוגעת לתקנה הקובעת כי ייחשב כנסיון מקצועי גם עיסוק בפיקוח על הגורמים המנויים כבעלי נסיון מקצועי. התבקשו למחוק תקנה זו מן הטעם שפיקוח על תאגידים מטעם רשות מוסמכת אינו מקנה נסיון מקצועי כפי שיש למי שעוסקים בתחום בפועל. במובלע התרשמנו כי ההערה נובעת מתפיסה שגויה כאילו הרשות מנסה באמצעות התקנות "לסדר" לעובדיה משרות עתידיות כבעלי תפקידים בחברות.

החלטה: מהותית אנו סבורים כי מדובר בנסיון מתאים ורלוונטי. ראוי לציין כי פסקה זו לא נכתבה במטרה להבטיח למי מעובדי הרשות משרה עתידית. נוסח תקנה זו תוקן (ראו תקנה 1, פסקה (5) בהגדרת "נסיון מקצועי").

3. מספר בעלי הכשירות

נתבקשו למחוק את הדרישה לפיה רוב הדירקטורים שאינם דח"צים יהיו בעלי ידע מקצועי, או לחלופין לקבוע כי דרישת הידע המקצועי תחול על רוב הדירקטורים בכלל ולא רוב מבין אלה שאינם דח"צים.

החלטה: ההערה מתקבלת. ראו תקנה 4(ב) בה תיקנו כי לפחות מחצית מבין הדירקטורים יהיו בעלי ידע מקצועי (לעומת הקבוע בהצעת התקנות לפיה רוב הדירקטורים שאינם דח"צים יהיו בעלי ידע מקצועי).

4. הערות לגבי בעלי תפקידים מסוימים

א. ממונה על תכנית האכיפה הפנימית

הוצע כי מינויו ייעשה על ידי מנכ"ל החברה ולא על ידי הדירקטוריון, וכן כי אותו אדם יוכל לשמש הן כממונה על תכנית האכיפה הפנימית והן כממונה על מערך הבקרה הפנימית. בנוסף, הוצע להכיר לעניין תפקיד זה גם בנסיון שנצבר בעיסוק בבקרת סיכונים, ציות ותפקיד ניהולי בכיר.

החלטה: לגבי מינוי – ההערה אינה מתקבלת. לא סביר כי הגורם המפקח על המנכ"ל יוכל להיות מפוטר על ידו.

לגבי הקביעה כי אותו אדם יוכל לשמש בשני התפקידים המצוינים לעיל – ההערה מתקבלת. בכוונתנו להבהיר זאת במסגרת שו"ת ולא במסגרת התקנות.

נסיון שנצבר בבקרת סיכונים – ההערה מתקבלת. בכוונתנו להבהיר במסגרת שו"ת כי בקרת סיכונים היא חלק מבקרה פנימית.

נסיון שנצבר בציות – ההערה מתקבלת. בכוונתנו להבהיר זאת במסגרת שו"ת ולא במסגרת התקנות.

נסיון בתפקיד ניהולי בכיר – כאמור לעיל, התקנות כוללות תפקידים ניהוליים בכירים מסוימים שלעמדתנו רלוונטים לכהונה כבעלי תפקידים. איננו סבורים כי נכון להרחיב את היריעה מעבר לכך.

ב. ממונה על מערך הבקרה הפנימית

נתבקשנו לפרט מהי מהות התפקיד, סמכויות המכהן בתפקיד, חובותיו ומטרותיו. התקבלה גם הערה המבקשת לבטל את הצורך במינוי בעל תפקיד זה, בשל העומס הרגולטורי הקיים בתחום. בנוסף, הוצע להכיר לעניין תפקיד זה גם בנסיון שנצבר בעיסוק כאחראי תפעול בחברה פיננסית, חשב, אחראי משרד אמצעי (MO), מנהל סיכונים, בקר השקעות ובקר סיכונים.

החלטה: בכוונתנו להבהיר באמצעות חוזר את מהות תפקידו של הממונה על מערך הבקרה הפנימית. אין בכוונתנו לבטל את הצורך במינוי בעל תפקיד זה, חובה אשר נקבעה כבר בחוק.

לגבי הכרה בנסיון שנצבר בתפקידים המוצעים לעיל – נסיון בתחום התפעול, הבקרה והכספים נכלל בגדר הגדרת "נסיון מקצועי" בתקנה 1.

ג. חברי ועדת השקעות

הוצע כי נקל בדרישות כך שלא כל חברי ועדת השקעות יהיו בעלי ידע מקצועי אלא נחייב שלפחות 75% מהם יהיו בעלי ידע מקצועי.

החלטה: ההערה אינה מתקבלת. לתפיסתנו ועדת השקעות צריכה להיות מורכבת כולה מבעלי ידע מקצועי בשל מהות תפקידה.

ד. עובד של הנאמן לקרן הממונה על מילוי חובות הנאמן

הוצע להכיר לעניין תפקיד זה גם בנסיון כרואה חשבון או בעיסוק בתפקידי ביקורת וביקורת פנים.

החלטה: ההערה אינה מתקבלת. אנו סבורים כי נסיון זה אינו מספק לצורך עמידה בתפקיד זה.

ה. חברי ועדת ביקורת

התבקשנו להרחיב את הנסיון ולקבוע כי כשיר לכהן כחבר בועדת ביקורת גם מי שכהן כחבר ועדת ביקורת וכן להרחיב את הגופים בהם ניתן לעסוק כמבקר פנים על מנת שנסיון זה יוכר לצורך המינוי כחבר ועדת ביקורת. כמו כן, הוצע כי נקל בדרישות כך שלא כל חברי ועדת ביקורת יהיו בעלי ידע מקצועי אלא רק הרוב מתוכם.

החלטה: ההערות אודות קביעת כשירות גם לגבי מי שכהן כחבר ועדת ביקורת וגם ביחס לגופים בהם עסק כמבקר פנים – מתקבלות. ראו תקנה 4(ד) בתקנות מנהלי תיקים ותקנה 4(ו) בתקנות הקרנות.

ההערה בדבר הקלה במספר חברי ועדת הביקורת הכשירים אינה מתקבלת. אנו סבורים כי כל חברי ועדת הביקורת צריכים להיות בעלי ידע מקצועי בשל מהות תפקידם.

5. תחילה

נתבקשנו לקבוע מועד רחוק יותר לתחילת יישומן של התקנות.

החלטה: ההערה מתקבלת. מועד כניסתן לתוקף של התקנות נדחה ל-90 יום לאחר מועד פרסומן. ראו תקנה 8.

6. הוראות מעבר

נתבקשנו במסגרת הוראות המעבר לאפשר למנהלי הקרנות לקיים את הרכב הדירקטוריון הקיים למשך כל תקופת הכהונה של הדירקטורים, חברי ועדת ההשקעות והדח"צים, לרבות תקופות כהונה הנובעות מהארכת כהונה.

החלטה: כבר בהצעת התקנות נקבעה הוראת מעבר למנהלי קרנות המאפשרת להמשיך לקיים את הרכב הדירקטוריון למשך כל תקופת כהונתם של הדירקטורים שכבר מונו. יחד עם זאת, ההערה אינה מתקבלת לעניין הארכת הכהונה, שכן לתפיסתנו בכל הארכת כהונה יש לבחון את המינוי מחדש, וממילא בעת המינוי החדש על בעל התפקיד לעמוד בתנאי הכשירות. אין אנו רוצים לקבע את המציאות לפיה ימשיכו לכהן בעלי תפקידים שאינם ראויים לכך. לפיכך, הוספנו בהוראת המעבר מגבלה, לפיה בתום שלוש שנות כהונה יהיה על הדירקטוריון לעמוד בדרישות הכשירות.

כמו כן, נתבקשנו להוסיף הוראת מעבר בתקנות החלות על חברות ניהול תיקים גדולות, בדומה להוראת המעבר שנקבעה בתקנות הקרנות, ולהרחיבה גם בכל הנוגע ליתר בעלי התפקידים, קרי: דח"צים, ממונה על תכנית האכיפה הפנימית, ממונה על מערך הבקרה הפנימית וחברי ועדת הביקורת.

החלטה: ההערה התקבלה. ראו תקנה 9 לתקנות מנהלי התיקים.